

Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Стоколоса Т.М.

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСАХ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Видавництво «Магнолія 2006»

Львів

УДК 681.518 (075.8)
А 67

*Відтворення цієї книги або будь-якої її частини
заборонено без письмової згоди видавництва.
Будь-які спроби порушення авторських прав
переслідуватимуться у судовому порядку.*

Рецензенти:

Вовчак О.Д. – д.е.н., професор, завідувач кафедри банківської справи Університету банківської справи Національного банку України.

Гончарук Я.А – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку і аудиту Львівського державного університету внутрішніх справ.

Швець О.М – кандидат економічних наук, доцент, директор навчально-наукового інформаційного інституту Львівської комерційної академії.

Укладачі: д.е.н., проф. Аніловська Г.Я.,
к.е.н., доц. Марушко Н.С.,
ст. викл. Стоколоса Т.М.

Інформаційні системи і технології у фінансах. [текст]: навч. посіб./ Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Стоколоса Т.М. – Львів: «Магнолія 2006»– 312 с.

ISBN 978-617-574-082-8

«Магнолія 2006»

В навчальному посібнику у стислій формі висвітлені теми, передбачені програмою дисципліни «Інформаційні системи і технології у фінансах». Основна увага приділена теоретичним питанням суті, структури, розробки і впровадження інформаційних систем, практики їх використання у фінансових установах.

Навчальний посібник розрахований на студентів бакалаврату спеціальності «Фінанси і кредит». Він може бути використаний для самостійної роботи студентів над курсом.

УДК 681.518 (075.8)

ISBN 978-617-574-082-8

© Аніловська Г.Я., Марушко Н.С.,
Стоколоса Т.М.
© «Магнолія 2006»

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
I. ЗМІСТ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ	7
Тема 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою	10
1.1. Поняття інформаційних систем та основні етапи їх створення	10
1.2. Класифікація інформаційних систем	17
1.3. Структура комп'ютерних інформаційних систем.....	17
1.4. Система управління економічним об'єктом.....	21
<i>Теми рефератів</i>	<i>22</i>
<i>Тестові завдання</i>	<i>23</i>
Тема 2. Економічна інформація та засоби її формалізованого опису	25
2.1. Поняття економічної інформації, її види та властивості	25
2.2. Структурні компоненти економічної інформації.....	30
2.3. Засоби формалізованого опису економічної інформації.....	31
<i>Контрольні питання до теми.....</i>	<i>36</i>
<i>Тестові завдання</i>	<i>37</i>
Тема 3. Інформаційні технології оброблення економічної інформації	39
3.1. Поняття та класифікація інформаційних технологій	39
3.2. Визначення та класифікація комп'ютерних мереж. Топологія локальних обчислювальних мереж	44
3.3. Мережі передачі даних.....	46
3.4. Поняття та класифікація технологічних операцій обробки даних.....	47
<i>Контрольні питання.....</i>	<i>49</i>
<i>Тестові завдання</i>	<i>49</i>
Тема 4. Організація інформаційної бази систем оброблення економічної інформації.....	51
4.1. Інформаційне забезпечення – поняття і структура. Інформаційна база	51
4.2. Поняття банку даних, його структура та класифікація	54
4.3. Моделі баз даних.....	56
4.4. Загальна характеристика етапів проектування баз даних.....	58
<i>Контрольні питання.....</i>	<i>63</i>
<i>Тестові завдання</i>	<i>63</i>
Тема 5. Система стандартів інформаційних систем.....	66
5.1. Поняття відкритих систем	66
5.2. Методологічна основа відкритих систем	69
5.3. Архітектурні специфікації (еталонні моделі).....	71
5.4. Еталонна модель функціонального середовища відкритих систем	72
5.5. Базова еталонна модель взаємодії відкритих систем та рівневі протоколи ..	75
5.6. Базові специфікації	80
5.7. Аналізатори протоколів.....	83
<i>Контрольні питання.....</i>	<i>85</i>
<i>Тестові завдання</i>	<i>86</i>

Тема 6. Безпека інформаційних систем.....	90
6.1. Поняття захищеної інформаційної системи.....	90
6.2. Вимоги до архітектури інформаційних систем для забезпечення її безпеки.....	92
6.3. Етапи побудови системи безпеки інформаційних систем.....	95
6.4. Стандартизація підходів до забезпечення інформаційної безпеки.....	99
6.5. Забезпечення інтегральної безпеки інформаційних систем.....	101
<i>Контрольні питання.....</i>	106
<i>Тести до теми.....</i>	107
Тема 7. Системи стандартів інформаційних систем.....	110
7.1. Сутність процесу проектування: стадії, етапи розробки та впровадження економічних інформаційних систем; технічна документація.....	110
7.2. Методи і засоби проектування інформаційних систем.....	111
7.3. Зміст проектної документації на інформаційну систему.....	112
7.4. Постановка економічних задач.....	113
7.5. Функціональна структура інформаційних систем управління фінансами.....	115
<i>Контрольні питання.....</i>	116
<i>Тестові завдання.....</i>	116
Тема 8 Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України.....	118
8.1. Характеристика податкової системи України з огляду на її інформатизацію.....	118
8.2. Загальна характеристика АІС «Податки».....	123
8.3. Інформаційне забезпечення АІС «Податки».....	127
8.4. Напрями вдосконалення інформатизації податкової системи України.....	132
<i>Контрольні питання.....</i>	133
<i>Тестові завдання.....</i>	133
Тема 9. Автоматизована інформаційна система в Держказначействі України	136
9.1. Функціональні вимоги до автоматизованої системи казначейства.....	136
9.2. Характеристика автоматизованої системи «Казна».....	137
9.3. Трансакційна автоматизована система казначейства.....	141
9.4. Забезпечувальна складова автоматизованої системи казначейства.....	143
9.5. Взаємозв'язок функціональної та забезпечувальної складових автоматизованої інформаційної системи.....	148
9.6. Особливості організації роботи інформаційних систем у казначействі.....	149
9.7. Програмний комплекс «Мережа-М»: структура та призначення.....	153
<i>Теми рефератів.....</i>	162
<i>Тестові завдання.....</i>	162
Тема 10. Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур.....	165
10.1. Організаційно-концептуальні та інформаційні засади прийняття фінансових рішень.....	165
10.2. Облік – інформаційна основа автоматизації управління фінансами.....	167
10.3. Автоматизація контрольно-ревізійної роботи і її значення в управлінні фінансово-господарською діяльністю підприємств.....	170
10.4. Автоматизація фінансово-економічних розрахунків.....	175
<i>Контрольні питання.....</i>	177

Тема 11. Інформаційні системи бухгалтерського обліку	178
11.1. Поняття інформаційних систем і технологій бухгалтерського обліку та історія їх розвитку.....	178
11.2. Основні елементи інформаційних систем і технологій бухгалтерського обліку	179
11.3. Основні класи бухгалтерських інформаційних систем та методика їх вибору.....	183
<i>Контрольні питання.....</i>	192
<i>Тести до теми.....</i>	193
Тема 12. Система міжнародних електронних міжбанківських взаємодій на основі системи S.W.I.F.T.	197
12.1. S.W.I.F.T.: призначення, структура.....	197
12.2. Стандарти S.W.I.F.T.	200
12.3. Технологія функціонування системи S.W.I.F.T.	204
<i>Контрольні питання до теми.....</i>	209
<i>Тестові завдання.....</i>	210
Тема 13. Автоматизовані банківські системи.....	212
13.1. Банківська інформаційна система: поняття, структура, вимоги до створення.....	212
13.2. Принципи автоматизації обробки внутрішньобанківської інформації.....	216
13.3. Безпека банківських інформаційних систем	218
<i>Теми рефератів</i>	226
<i>Тестові завдання.....</i>	226
Тема 14. Електронна пошта і система міжбанківських електронних платежів НБУ	229
14.1. Електронна пошта як основа взаємодії банків в СЕП.....	229
14.2. Система міжбанківських електронних платежів: структура та принципи її побудови	232
14.3. Інформаційне забезпечення СЕП	235
14.4. Технологія функціонування СЕП.....	237
14.5. Моделі обслуговування консолідованого кореспондентського рахунку в СЕП.....	242
<i>Теми рефератів</i>	245
<i>Тестові завдання.....</i>	245
Тема 15. Ефективність інформаційних систем.....	250
15.1. Поняття економічної ефективності інформаційних систем.....	250
15.2. Моделі, що використовуються при визначенні ефективності ІС	253
15.3. Методика оцінки і вибору інформаційної системи.....	258
<i>Контрольні питання.....</i>	262
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	263
ДОДАТКИ.....	264
ЗАВДАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ.....	282

Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Стоколоса Т.М.

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСАХ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Формат 70x100/16. Папір друк. №2. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. арк. 19,5.

ПП «Магнолія 2006»

м. Львів-53, 79053, Україна, тел.+380503701957

e-mail: magnol06@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої
продукції: серія ДК № 2534 від 21.06.2006 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавництва «Магнолія 2006»